

COTONOUN AKT-EU-SOPIMUS

**AFRIKAN, KARIBIAN JA
TYYNENMEREN VALTIOIDEN
JÄRJESTÖ**

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 26. lokakuuta 2023
(OR. en)**

ACP/21/005/23

ACP-UE 2108/23

SELVITYS

Asia: AKT-EU-ministerineuvoston kertomus AKT:n ja EU:n yhteiselle parlamentaarille edustajakokoukselle AKT-EU-kumppanuussopimuksen täytäntöönpanosta vuosina 2022–2023

Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen, jäljempänä 'AKT-EU-kumppanuussopimus', 15 artiklan 3 kohdan mukaisesti AKT-EU-ministerineuvosto esittää oheisena AKT:n ja EU:n yhteiselle parlamentaarille edustajakokoukselle kertomuksensa AKT-EU-kumppanuussopimuksen täytäntöönpanosta vuosina 2022–2023.

AKT–EU-MINISTERINEUVOSTON KERTOMUS
AKT:N JA EU:N YHTEISELLE PARLAMENTAARISELLE
EDUSTAJAKOKOUKSELLE
AKT–EU-KUMPPANUUSSOPIMUKSEN
TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA

(2022–2023)

SISÄLTÖ

Sivu

I	Johdanto	4
II	AKT–EU-ministerineuvoston ja sen valmisteluelinten toiminta yhteistyön erityisaloilla	5
	1. Poliittinen yhteistyö	5
	2. Talouden kehittäminen ja kaupallinen yhteistyö	6
	3. Kehitysrahoitusyhteistyö	6
III	Katsaus AKT–EU-ministerineuvoston ja sen valmisteluelinten työhön ja hyväksytyihin asiakirjoihin	7
	1. Kokoukset	7
	2. Päätökset	7
	3. Poliittiset asiakirjat	8

I JOHDANTO

Vuonna 2022 arvioitiin ja valmisteltiin Euroopan unionin ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen uuden kumppanuussopimuksen mukaista tulevaa yhteistyötä. Lisäksi AKT-EU-ministerineuvosto keskusteli vuonna 2022 ajankohtaisista globaaleista asioista, kuten elintarviketurvasta ja energiavarmuudesta, ja jatkoi vuoropuhelua osapuolten välisestä yhteistyöstä kansainvälisillä foorumeilla.

Samalla AKT–EU-ministerineuvosto jatkoi yhteistyön kehittämistä muilla aloilla, jotka liittyvät AKT:n ja EU:n yhteistyön kolmeen pilariin: poliittinen yhteistyö, talouden kehittäminen ja kaupallinen yhteistyö sekä kehitysrahoitusyhteistyö.

II AKT–EU-MINISTERINEUVOSTON JA SEN VALMISTELUELINTEN TOIMINTA YHTEISTYÖN ERITYISALOILLA

1. Poliittinen yhteistyö

Vuonna 2022 AKT-EU-ministerineuvosto keskittyi poliittiseen yhteistyöhön kolmella keskeisellä alalla: ajankohtaiset globaalit asiat, kuten elintarviketurva ja energiavarmuus, EU:n ja AKT-maiden uusi kumppanuussopimus sekä EU:n ja AKT-maiden yhteistyö kansainvälisillä foorumeilla.

Ajankohtaisista globaaleista asioista käydyssä keskustelussa osapuolet vahvistivat Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan keskeisen merkityksen oikeusvaltioperiaatteen edistämässä kansojen keskuudessa, panivat merkille kummankin pyrkimykset parantaa elintarviketurvaa ja energiavarmuutta ja rohkaisivat jatkamaan yhteistyötä näissä tärkeissä kysymyksissä.

Osapuolet keskustelivat EU:n ja AKT-maiden uuden kumppanuussopimuksen allekirjoittamiseen tähtäävän prosessin päätökseen saattamisen tilanteesta ja kannustivat allekirjoittamaan sopimuksen oikea-aikaisesti ja valmistelemaan sen soveltamista.

Kumpikin osapuoli pitää kansainvälisillä foorumeilla tehtävän yhteistyön vahvistamista uuden AKT–EU-kumppanuussopimuksen keskeisenä osatekijänä. Osapuolet arvioivat Yhdistyneiden Kansakuntien ilmastonmuutoskonferenssin (COP27) tuloksia ja kehittivät valmistelemaan COP28-kokousta. Ne sopivat jatkavansa yhteistyötä Yhdistyneiden Kansakuntien biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen osapuolten 15. konferenssin (COP15) onnistumisen edistämiseksi. Ne panivat merkille Slovenian, Espanjan, Barbadosin, Tšadin ja Vanuatun aloitteet.

AKT–EU-ministerineuvosto tarkasteli kokouksessaan 29. marraskuuta 2022 vuosina 2019–2022 pidettyjen AKT:n ja EU:n yhteisen parlamentaarisen edustajakokouksen istuntojen tuloksia. Istunnot pidettiin Bukarestissa ja Kigalissa vuonna 2019, virtuaalisesti vuosina 2020 ja 2021 sekä Strasbourgissa ja Maputossa vuonna 2022. Se hyväksyi kertomuksen AKT:n ja EU:n yhteiselle parlamentaariselle edustajakokoukselle AKT–EU-kumppanuussopimuksen täytäntöönpanosta vuosina 2019–2022.

2. Talouden kehittäminen ja kaupallinen yhteistyö

Talouden kehittäminen ja kaupallinen yhteistyö olivat vahvasti esillä AKT–EU-ministerineuvoston asialistalla.

Kaupallisen yhteistyön osalta AKT-EU-ministerineuvoston keskusteluissa keskityttiin talouskumppanuussopimuksiin sekä monenlaisiin AKT:n ja EU:n kauppajärjestelmään vaikuttaviin kysymyksiin ja EU:n aloitteisiin. Lisäksi osapuolet vaihtoivat näkemyksiä veroasioissa yhteistyöhaluttomista lainkäyttöalueista sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta, tiedostivat näiden politiikan alojen merkitystä koskevien näkemysten lähentymisen ja kannustivat vahvistamaan vuoropuhelua näistä asioista.

3. Kehitysrahoitusyhteistyö

Kehitysrahoitusyhteistyön alalla osapuolet keskustelivat EKR:n ja NDICI – Globaali Eurooppa -välineen täytäntöönpanosta. AKT-EU-ministerineuvosto pani merkille tiedot Global Gateway -strategiasta, sen merkityksestä AKT-järjestön kannalta ja NDICI – Globaali Eurooppa -välineen täytäntöönpanosta.

III KATSAUS AKT–EU-MINISTERINEUVOSTON JA SEN VALMISTELUELINTEN TYÖHÖN JA HYVÄKSYTTYIHIN ASIAKIRJOIHIN

1. Kokoukset

AKT–EU-kumppanuussopimuksessa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi pidettiin seuraavat AKT–EU-ministerineuvoston ja sen valmisteluelinten kokoukset:

- AKT–EU-ministerineuvosto (Bryssel, Belgia, 29. marraskuuta 2022)¹

Kokouksen yksityiskohdat on selvitetty kokouksen yhteenvedossa.

AKT-EU-ministerineuvosto kävi myös keskustelun AKT:n ja EU:n yhteisen parlamentaarisen edustajakokouksen kanssa mainitun edustajakokouksen 43. istunnossa, joka pidettiin Brysselissä 24.–28. kesäkuuta 2023.

2. Päätökset

AKT–EU-kumppanuussopimuksessa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi hyväksyttiin vuosina 2022–2023 seuraavat päätökset:

- AKT–EU-suurlähettiläskomitean päätös N:o 1/2023, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2023, AKT–EU-kumppanuussopimuksen 95 artiklan 4 kohdan mukaisten siirtymävaiheen toimenpiteiden hyväksymisestä annetun AKT–EU-suurlähettiläskomitean päätöksen N:o 3/2019 muuttamisesta²
- AKT–EU-suurlähettiläskomitean päätös N:o 2/2023, annettu 25 päivänä lokakuuta 2023, AKT–EU-kumppanuussopimuksen 95 artiklan 4 kohdan mukaisten siirtymävaiheen toimenpiteiden hyväksymisestä annetun AKT–EU-suurlähettiläskomitean päätöksen N:o 3/2019 muuttamisesta³

¹ Yhteenveto: ACP/21/003/23- ACP-UE 2104/23

² ACP/21/002/23 – ACP-UE 2101/23

³ ACP/22/004/23 – ACP-UE 2105/23

3. Poliittiset asiakirjat

AKT–EU-ministerineuvosto hyväksyi seuraavan luonteeltaan poliittisen asiakirjan:

- AKT–EU-ministerineuvoston kertomus AKT:n ja EU:n yhteiselle parlamentaariselle edustajakokoukselle AKT–EU-kumppanuussopimuksen täytäntöönpanosta vuosina 2019–2022⁴. AKT–EU-ministerineuvosto hyväksyi kertomuksen 29. marraskuuta 2022.

⁴ ACP/21/003/22 - ACP-UE 2103/22